

ಬೆಲೆಬಾಳುವ ದಂಟನ ಬೆಳೆ

ಬರಹ-ಜಿತ್ರು: ಡಾ. ಸತ್ಯ್ಯ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ನಾಣ್ಯಾದಿ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಮಗ ಎಂಟಕ್ಕೆ ದಂಟು ಅಂದ. ಭಾವಾಧೀದಲ್ಲಿ ಈ ಗಾದೆಯಲ್ಲಿ ದಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವಹೇಳನೆ ಇದೆ. ದಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಲಘುವಾದ ಭಾವನೆ ಸಹ ಇದೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೃಷಿಕರ ಕಾಮಧೀನು ಇದು. ಬಲು ಸರಳವಾಗಿ ಮನೆಯ ಎದುರು ಅಥವಾ ಹಿತ್ತಲ ಕಡೆ ಹತ್ತುಡಿ ಹತ್ತುಡಿ ಜಾಗವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಬೆಳೆಯಲು ಬೀಜ, ನೀರಿನ ಸವಲತ್ತು ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳೆಂದ ರಕ್ಖಣೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಬೆಳೆ ಸಲೀಸು.

ಬಲಿತ ಒಂದು ಗಿಡದ ಬೀಜ ಒಂದು ಹೊಲ ತುಂಬ ದಂಟು ಬೆಳೆಗೆ ಸಾಕು. ನುಣಿಮು ಕರಿಬೀಜ ಹದ

ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ ಮೂರೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಗಡ ಕುಡಿಯೋಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದೆರಡು ವಾರಕ್ಕೆ ಮೂರಿಂಚು ಬೇಳೆ. ತಿಂಗಳೊಮ್ಮೆತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಗೇಣದ್ದುದ ಎಳೆ ದಂಟು ಕಟ್ಟಾವಿಗೆ ಸಿದ್ಧ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಂಗಳದ ಸೊಪ್ಪು ನಾಡಿಗೆ ಸರಬರಾಜಾಗುವ ದಂಟನ್ನು ನೀವೇ ತಾರಸಿ ಪಾತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬೇಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಕರುಳಿನ ನಿಷ್ಕಿಯತೆಯಲ್ಲಿ, ರಕ್ತ ಹೀನತೆ ರೋಗಿಗೆ ಸೊಪ್ಪು ತೀನ್ನಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಲಹೆ ವೈದ್ಯರಿಂದ ದೊರಕಿತು. ಅಂಥಹ ವಿಶೇಷ ಈ ಹಿತ್ತಲಗಿಡದಲ್ಲೇನು ಎಂದಿರಾ? ನಿಜ. ಅರಿತವರಿಗೆ ಇದು ಹಿತ್ತಲ ಹೊನ್ನೇ ಸ್ನೇ. ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಯ ರೋಗಿಗೆ, ರಕ್ತಸ್ತುವವಿದ್ದರೆ ದಂಟಿನ ನಂಟು ಖಂಡಿತ ಸಹಕಾರಿ. ಹಸಿವು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆಗೋ ಅನ್ನದ ಸಂಗಡವೋ, ಸಾರಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ, ಕಡಕ್ ಜೋಳದ ರೋಟ್ಟಿಗೆ ಪಲ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲೋ ಬಳಸುವ ನಮ್ಮ ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ದಂಟಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ! ಇದು ಬಡವರ ಸ್ವೀನಾಚ್ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯವಿಲ್ಲ. ಹಸಿವೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುಣ ಸೊಪ್ಪಿಗಿದೆ.

ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ದಂಟಿನ ಗುಣಧರ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಒಂದೇ. ಸೊಪ್ಪನ ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೆಸರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಮರಾಂತಸ್ ಗೇಂಗೆಟಿಕಸ್ ಮತ್ತು ಅಮರಾಂತಸ್ ಬ್ಲಿಟ್ಟಿಂ ವೆರ್ಪೆಟಿ ಒಲರೇಸಿಯ. ಕುಲ ಅಮರಾಂತೇಸಿ. ಎಳೆ ಎಲೆಯು ಏ, ಬಿರ, ಸಿ ಅನ್ನಾಂಗ, ಸಸಾರಜನಕ, ಪಿಷ್ಟು ಹಾಗು ವಿರಳ ಖನಿಜಗಳ ತವರು. ಬಲಿತರೆ ಇವು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ. ಕೀರೆ, ಟೋಟಕೂರ, ಮಾರ್ಕ, ಮಾರ್ಸ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯ ವಿವಿಧ ಹೆಸರಿನ ದಂಟಿಗೆ ದೇವಭಾಷೆಯ ಹೆಸರು ಮಾರೀಷ, ತಂಡುಲೀಯ.